

**VAGGERYDS
KOMMUN**

BARN- OCH UTBILDNINGS-
FÖRVALTNINGEN

LIKABEHANDLINGSPLAN

Svenarums skolas årliga plan mot
diskriminering och kränkande behandling

Läsåret 2017/2018

Innehåll

Grunduppgifter.....	3
Utvärdering	4
Främjande insatser.....	9
Kartläggning.....	10
Förebyggande åtgärder	11
Rutiner för akuta situationer	13
Bilagor.....	15

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Skolår 4-6

Ansvariga för planen

Rektor ansvarar för att se till att arbetslaget har möjlighet att avsätta den tid som behövs till likabehandlingsarbetet, samt tid till att utveckla och skapa planer inför nästa läsår.

Kontaktuppgifter

Rektor: 0393-67 85 59

Svenarums skola: 0393-67 86 83

Kurator: 0393-67 85 21

Vår vision

Vår skola ska vara en skola fri från kränkningar och trakasserier, där alla barn kan komma till skolan och känna trygghet, respekt och glädje. Vi ska ha ett trevligt språkbruk och respektera samt acceptera varandras olikheter.

Planen gäller från: 2017-08-22

Planen gäller till: 2018-08-21

Elevernas delaktighet

Eleverna genomför enskilt en trivselenkät kring deras trivsel, trygghet, språkbruk samt om de känner sig retade eller kränkta. De markerar också på en karta om det finns platser där de känner sig otrygga. Resultatet diskuteras i samtliga klasser och eleverna kan komma med förslag på hur resultatet ska förbättras.

Vårdnadshavarnas delaktighet

En sammanställning av resultatet från trivselenkäten finns att läsa på hemsidan. Denna sammanställning har visats och diskuterats med föräldrarådets representanter. Övriga vårdnadshavare har möjlighet att ge synpunkter angående Likabehandlingsplanen bland annat i samband med föräldramöten.

Personalens delaktighet

Arbetslagets personal diskuterar den gamla planen och ger synpunkter och förslag till den nya planen. Den nya planen går igenom med samtlig personal innan skolstart och hålls sedan levande genom kontinuerliga diskussioner kring värdegrundsfrågor under året.

Förankring av planen

Planen presenteras för skolans personal i samband med läsårsstart. Likabehandlingsplanen läggs ut på hemsidan och presenteras även på föräldramötet som hålls i början av terminen. Mentorerna ansvarar för att delge planen till eleverna i början av terminen. Den presenteras i samband med Schysst-materialet. Planen diskuteras kontinuerligt under läsåret.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Vi har gemensamt i arbetslaget diskuterat och utvärderat de olika insatserna och åtgärderna i föregående års likabehandlingsplan. I utvärderingen har elevernas svar i trivselenkäten och undersökningen om otrygga platser vävts in.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Delaktiga har arbetslaget på Svenarums skola samt eleverna. Eleverna har varit delaktiga i utvärderingen genom att delta i enkäterna och sedan medverka i klassdiskussioner.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Namn: Språkbruk

Områden som berörs av åtgärden: Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion och annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning och Sexuell läggning.

Mål och uppföljning: Det ska inte förekomma kränkande ord eller svordomar mellan elever. Uppföljning sker i slutet av varje vecka och vid trivselenkät som genomförs under vårterminen.

Åtgärd: Reagera så fort man hör något och säga till. Följa skolans rutiner vid kränkningar och dokumentera. Schemalägga tid för värdegrundsarbete. Utvärdera de förebyggande åtgärderna i slutet av varje vecka och gå igenom det veckan därpå.

Motivera åtgärd: Då ett vårdat språk används gentemot varandra visar man respekt. Ju tidigare man sätter in åtgärder desto bättre. Vi arbetar vidare med det här målet eftersom det fortfarande förekommer ett otillfredsställande språkbruk.

Ansvarig: Arbetslaget

Datum när det ska vara klart: 2017-05-30

Utvärdering: 100% av elevernas har upplevelsen att de oftast eller alltid pratar snällt med varandra i klasserna (viket är en ökning jämfört med förra årets 93,5%) ingen svarar att man aldrig eller sällan gör det. Eleverna upplever alltså inte att de använder ett fult språk till varandra, men de vuxna tycker fortfarande att språkbruket inte är tillräckligt bra (kanske bör frågan ställas annorlunda i trivselenkäten). De vuxna upplever att de hela tiden säger till elever då de säger fula saker, men att eleverna inte alltid bryr sig, eller tar till sig. Vi har dokumenterat många kränkningar under läsåret. Vi avsatte tid för värdegrundsarbete i samband med schemalaggningsen på höstterminen, vilket har varit bra. Vi har fortsatt med veckoutvärderingar av de förebyggande åtgärderna under det gångna läsåret, vilket har gett lärarna en möjlighet att ha koll på klimatet i klasserna och även se om det är något som sticker ut och bör uppmärksammas. Ibland har det blivit lite slentrian, kanske ska det i stället göras en gång i månaden och att man då är noggrannare med att återkoppla till eleverna hur det står till. Språkbruk är något som personalen tycker att man måste arbeta vidare med även nästa läsår.

Namn: Ha någon att vara med och något att göra på rasterna

Områden som berörs av åtgärden: Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion och annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning och Sexuell läggning.

Mål och uppföljning: Alla ska känna sig trygga på skolgården och känna att de har någon att vara med och något att göra. Följs upp veckovis genom utvärdering på fredagen och uppföljning veckan efter. Det görs även via sociogram, vid skolans enkät om otrygga platser både ht och vt samt trivselenkäten på vt.

Åtgärd: Utöka förekomsten av rastaktiviteter. Ta tillvara på elevernas tips om rastaktiviteter. Utlåning av rastmaterial. Rastvärdar söker upp elever som inte är sysselsatta och stämmer av med dem. Införa kompisraster.

Motivera åtgärd: I enkätsvaren framkom att några kände sig otrygga på skolgården. Vissa elever upplevde att de inte hade någon att vara med. Vi vill att alla elever ska ha en givande sysselsättning på rasten. En lugn rast ger en lugn efterföljande lektion.

Ansvarig: Arbetslaget

Datum när det ska vara klart: 2017-05-30

Utvärdering: Resultatet visar att 93,5% av eleverna anser att de alltid eller oftast har någon att leka med på rasterna, vilket i stort sett är samma resultat som förra året. Andelen som svarar alltid har i år ökat med 8,6 %, dock är det 3 fler elever som svarar sällan.

Pga. personalskäl har vi inte kunnat utöka rastaktiviteterna i den utsträckning som vi ville göra, men i slutet av vårterminen har vi haft rastaktiviteter på måndagar och fredagar. Trots det upplever personalen att eleverna har varit aktiva på rasterna. Då personaltätheten ökade under varen (i och med SFN) har vi också kunnat tillgodose elevernas önskemål om att få vara i skogen på rasterna.

I november köpte vi in nytt material och lät eleverna öppna en "kiosk" där man kunde låna saker under rasten med hjälp av ett lånekort. Detta fungerade i början mycket bra, men succesivt försvann intresset och eleverna blev slarviga med att lämna igen materialet. I diskussionerna i klasserna framkom att man behöver förnya materialet oftare. Kanske ska man införa "veckans nyhet", kanske något som kan kopplas samman med någon rastaktivitet. Vi behöver också göra det mer attraktivt för eleverna att stå i kiosken. Kompisraster har vi inte fått till, men kanske något att få igång nästa läsår.

Namn: Arbetsro på lektionerna

Områden som berörs av åtgärden: Kränkande behandling

Mål och uppföljning: Det ska vara arbetsro och lugn inlärningsmiljö i skolans alla klasser. Vi ska visa hänsyn och respekt mot varandra. Alla ska samverka för att skapa en positiv stämning på skolan. Följs upp vid skolans trivselenkät och vid veckoutvärdering.

Åtgärd:

Samtala med eleverna om hur lugn och ro skapas på lektionerna och vad det innebär med lugn och ro.

Använda ljudnivåkort för att visa vilken nivå som är aktuell för tillfället.

I klassrummet pratar vi bara om uppgiften vi håller på med. Alla andra samtal sker på rasterna. Detta gäller både för elever och vuxna.

Tydlig struktur med mål för lektionerna.

Motivera åtgärd: Alla elever har rätt att känna arbetsro för att kunna lära sig så mycket som möjligt, nå målen och ha en bra trivsel i klassrummet.

Ansvarig: Arbetslaget

Datum när det ska vara klart: 2017-05-30

Utvärdering: Enligt trivselenkäten är det något färre elever som nu tycker att det oftast är lugn och ro på lektionerna jämfört med förra året. 65,6 % anser att det alltid eller oftast är lugn och ro på lektionerna jämfört med förra årets 76 %. Antalet elever som svarat sällan på denna fråga har ökat. I veckoutvärderingarna har resultatet varit varierande.

Personalen tror att elevernas hälsa, gruppkonstellationer, och gruppstorlek har påverkat resultatet. Personalen upplever att arbetsro har blivit bättre under vårterminen, men att detta är ett område som absolut måste prioriteras även nästa läsår. Lärarna har strävat mot att ha samma lektionsstruktur, så att eleverna ska känna igen sig. Vi har inte arbetat aktivt med ljudnivåkort, däremot tror vi på att man skulle behöva arbeta aktivt med värdeorden under nästa läsår.

Namn: Samtal om värdegrundsfrågor utifrån diskrimineringsgrunderna

Områden som berörs av insatsen: Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning och Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning: Eleverna ska acceptera olikheter och känna sig trygga med varandra. Utvärderas med hjälp av trivselenkäten under vårterminen, samt med otrygga-platsundersökningar under höst- och vårterminerna.

Insats: Schemalagda samtal i mindre grupper samt i helklass för att belysa olika värdegrundsfrågor. Vi använder oss bland annat av filmer, värderingsövningar, samarbetsövningar, EPA, teater, forumspel och diskussionsfrågor. Ge eleverna möjligheter och tillfällen att mötas i olika grupper för att lära känna varandra och utveckla en vi-känsla och ett positivt klimat på skolan. Vi återinför gemensamma månadsfester, där de olika klasserna turas om att stå för underhållningen och där födelsedagar uppmärksammas.

Ansvarig: Arbetslaget

Datum när det ska vara klart: 2017-05-30

Utvärdering:

Vi har haft värdegrundssamtal i klasserna, både schemalagt och vid behov. Under vårterminen har vi prioriterat samarbete klassvis med SFN eleverna och inte över klassgränserna. Positiva samverkansprojekt på skolan under läsåret har varit välkommande aktiviteter, "fågelprojektet" samt Husets stund.

Trivselenkäten visar att 93,5 % av eleverna (95,5 % förra året) alltid eller oftast mår bra ihop med sin klass, det är dock 4 elever som anser att de sällan gör det. Alla elever utan sex uppger även att de alltid eller oftast mår bra tillsammans med andra eleverna på skolan. Resultatet är något lite sämre än förra året. I enkätsvaren kan man dock se att resultatet på frågor som berör om eleverna blir retade för olika saker (hur man ser ut, om man får extra hjälp, om man kommer från ett annat land, hur man pratar mm) har blivit sämre detta läsår jämfört med förra. Det är färre elever som skriver att de aldrig blir retade. Det är som väl är inte så många elever som uppger att de alltid eller oftast blir retade för olika saker.

Vi tror att detta kan ha att göra med att skolan har förändrats under vårterminen i och med att skola för nyanlända startade. Tidigare har det inte funnits så många elever på skolan med annan nationalitet. Det finns nu vissa uppenbara olikheter och det är lätt att vi/dom tänket kommer fram hos eleverna. Alla pratar inte samma språk, vilket ibland skapar otrygghet. Arbete kring värdegrundsfrågor utifrån diskrimineringsgrunderna är något som vi anser behöver vara en förebyggande åtgärd nästa läsår.

Namn: Rastvärdar

Områden som berörs av insatsen: Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning och Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning: Att rasterna ska vara trygga för eleverna. Uppföljningen sker genom trivselenkäten, otrygga platser undersökningen.

Insats: Schemaläggning av rastvärdar ska vara gjort innan skolstart. Schemat ses kontinuerligt över och ändras vid behov. Minst 2 vuxna är ute varje rast och har då på sig en reflexväst som gör att eleverna lätt kan identifiera dem. Om det funkar ska en av värdarna delta aktivt i elevernas aktiviteter, medan den andre mer cirkulerar runt på skolgården.

Ansvarig: Arbetslaget. Rektor ansvarar för att förutsättningarna finns för personalen att genomföra insatsen och för att se över schemat.

Datum när det ska vara klart: 2017-05-30

Utvärdering:

Vi hade rastvärdsschemat klart innan skolstart och det har reviderats efter behov vid flertalet tillfällen under läsåret. Vi har haft minst 3 vuxna ute varje rast och vi har varit med i aktiviteterna då det varit möjligt. Oftast har reflexväst använts. Undersökningen otrygga platser visar att i stort sett alla är trygga på skolgården under rasterna. 65 % av eleverna på skolan känner sig trygga överallt. Det är något sämre resultat än förra året vid samma tidpunkt (76%). Dock är det i korridorerna nere, på bussarna, i omklädningsrummen och på toaletterna som några elever uppgett att de känt sig otrygga. De elever som har uppgett detta har vi intervjuat och agerat utefter svaren.

Namn: Lika behandling av elever

Områden som berörs av insatsen: Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning och Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning: Alla elever ska erbjudas likvärdigt talutrymme. Utvärderas med hjälp av trivselenkäten under vårterminen.

Insats: Medvetet fördela uppgifter och frågor till eleverna så att det inte blir någon viss grupp som favoriseras. I undervisningen genomförs även talrundor, individuella tavel svar och slumpvis frågor för att alla ska få komma till tals.

Ansvarig: Arbetslaget

Datum när det ska vara klart: 2017-05-30

Utvärdering: Även detta läsåret har vi arbetat aktivt för att alla elever ska få komma till tals i klassrummet. Det har vi dels gjort genom att använda slumpvis frågor till eleverna med hjälp av glasspinnar, men även genom att genomföra talrundor. Att använda individuella tavlor har varit positivt. Det borde köpas in så att det finns i alla klasser. Resultatet av den del i trivselenkäten som handlar om ifall pojkar och flickor får samma hjälp i klassrummet har i stort sett samma resultat som förra året. 91,8 % av eleverna anser att de får det. Det är dock 5 elever som anser att de sällan eller aldrig får det.

Beskriv hur årets plan ska utvärderats

Arbetslaget ska diskutera, analysera och utvärdera de olika insatserna och åtgärderna i likabehandlingsplanen. I utvärderingen ska vi även väva in resultatet av årets trivselenkät och undersökningar om otrygga platser. Vi tar även hänsyn till elevernas diskussioner och analyser av enkätsvaren.

Ansvariga för att årets plan utvärderas

Rektor ansvarar för att det finns tid avsatt för arbetslaget att genomföra utvärderingen. Eleverna är delaktiga i utvärderingen genom att delta i enkäterna och sedan medverka i klassdiskussioner kring resultatet.

Årets plan ska utvärderas senast: 2018-05-30

Främjande insatser

Rastvärdar

Områden som berörs av insatsen: Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning och Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning: Att rasterna ska vara trygga för eleverna. Uppföljningen sker genom trivselenkäten, otrygga platser undersökningen.

Insats:

Kontinuerligt se över rastschemat så att det alltid finns personal på rasterna. Skolans personal och en fritidspedagog har ansvar för rastaktiviteter.

Prata med barnen om vad man kan göra på rasterna så de är förberedda.

Köpa in material då det behövs för att de aktiviteter som barnen vill kunna genomföra och som är rimliga är möjliga.

Ansvarig: Arbetslaget. Rektor ansvarar för att förutsättningarna finns för personalen att genomföra insatsen och för att se över schemat.

Datum när det ska vara klart: 2018-05-30

Lika behandling av elever

Områden som berörs av insatsen: Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning och Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning: Alla elever ska erbjudas likvärdigt talutrymme. Utvärderas med hjälp av trivselenkäten under vårterminen.

Insats: För att öka talutrymmet i klassrummet kommer glasspinnar att användas för att fördela ordet. Även EPA-modellen kommer användas. Talutrymmet kommer vara en stående punkt på arbetslagsmötet för att pedagogerna ska kunna lära av varandra och hålla diskussionen levande.

Ansvarig: Arbetslaget

Datum när det ska vara klart: 2018-05-30

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Eleverna har via datorn fyllt i en trivselenkät under vårterminen. De har även märkt ut platser på en karta var och om de känner sig otrygga. Denna undersökning har genomförts både på höst- och vårterminen.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning och Funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna besvarar de två olika kartläggningsenkäterna samt deltar i diskussioner i klassen. Trivselenkäten är gjord centralt i kommunen, men kartan över Otrygga platser är tillverkad tillsammans med eleverna. Kartan reviderades inför undersökningen vt-2017 och elever fick tycka till om vilka platser som bör finnas med.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Hela arbetslaget analyserar resultatet av kartläggningen och sätter in åtgärder.

Resultat och analys:

Förutsättningarna för hur skolan och dess elever/personal har förändrats under läsåret. Eleverna tycker, efter genomgång av trivselenkätens resultat, att vi behöver fortsätta att arbeta aktivt med att skapa trygghet/aktiviteter på rasterna. Personalen har även kommit fram till att vi bör behålla punkterna kring språkbruk och att förbättra arbetsro under lektionerna, samt arbeta mer förebyggande kring värdegrundsfrågor utifrån diskrimineringsgrunderna. Därför vill vi nästa läsår ha dessa fyra områden som förebyggande åtgärder:

1. Motverka förekomsten av kränkande ord och svordomar.
2. Alla elever ska känna sig trygga och ha någon att vara med på rasterna.
3. Skapa arbetsro på lektionerna.
4. Värdegrundsfrågor utifrån diskrimineringsgrunderna.

Förebyggande åtgärder

Namn: Språkbruk -kränkande ord och svordomar

Områden som berörs av åtgärden: Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion och annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning och Sexuell läggning.

Mål och uppföljning: Det ska inte förekomma kränkande ord eller svordomar mellan elever. Uppföljning sker i slutet av varje månad och vid trivselenkät som genomförs under vårterminen.

Åtgärd: Reagera så fort man hör något och säga till. Följa skolans rutiner vid kränkningar och dokumentera.
Schemalägga tid för värdegrundsarbete.
Utvärdera de förebyggande åtgärderna i slutet av varje vecka och gå igenom det veckan därpå.

Motivera åtgärd: Då ett vårdat språk används gentemot varandra visar man respekt. Vi arbetar vidare med det här målet eftersom det fortfarande förekommer ett otillfredsställande språkbruk.

Ansvarig: Arbetslaget

Datum när det ska vara klart: 2018-05-30

Namn: Arbetsro på lektionerna

Områden som berörs av åtgärden: Kränkande behandling

Mål och uppföljning: Det ska vara arbetsro och lugn inlärningsmiljö i skolans alla klasser. Vi ska visa hänsyn och respekt mot varandra. Alla ska samverka för att skapa en positiv stämning på skolan. Följs upp vid skolans trivselenkät och vid månadsutvärdering.

Åtgärd: Samtala med eleverna om hur lugn och ro skapas på lektionerna och vad det innebär med lugn och ro. I klassrummet pratar vi bara om uppgiften vi håller på med. Alla andra samtal sker på rasterna. Detta gäller både för elever och vuxna. Tydlig struktur med mål för lektionerna.

Motivera åtgärd: Alla elever har rätt till arbetsro för att kunna lära sig så mycket som möjligt, nå målen och ha en bra trivsel i klassrummet.

Ansvarig: Arbetslaget

Datum när det ska vara klart: 2018-05-30

Namn: Ha någon att vara med och något att göra på rasterna

Områden som berörs av åtgärden: Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och Sexuell läggning.

Mål och uppföljning: Alla ska känna sig trygga på skolgården och känna att de har någon att vara med och något att göra. Följs upp månadsvis genom utvärdering och uppföljning veckan efter. Det görs även vid skolans enkät om otrygga platser både på höstterminen och vårterminen, samt genom trivselenkäten på vårterminen.

Åtgärd: Utöka förekomsten av rastaktiviteter. Ta tillvara på elevernas tips om rastaktiviteter. Utlåning av rastmaterial och inköp av nytt om det behövs. Rastvärdar söker upp elever som inte är sysselsatta och stämmer av med dem. Samtala men eleverna innan rasten om vad men kommer kunna göra så eleverna är förberedda.

Motivera åtgärd: Vi vill att alla elever ska känna sig trygga och ha en givande sysselsättning på rasten. En lugn rast ger en lugn efterföljande lektion.

Ansvarig: Arbetslaget

Datum när det ska vara klart: 2018-05-30

Namn: Samtal om värdegrundsfrågor utifrån diskrimineringsgrunderna

Områden som berörs av åtgärden: Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning och Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning: Eleverna ska acceptera olikheter och känna sig trygga med varandra. Utvärderas med hjälp av trivselenkäten under vårterminen, samt med otrygga platserundersökningar under höst- och vårterminerna.

Åtgärd: Schemalagda samtal i mindre grupper samt i helklass för att belysa olika värdegrundsfrågor. Vi använder oss bland annat av filmer, värderingsövningar, samarbetsövningar, EPA, teater, forumspel och diskussionsfrågor. Ge eleverna möjligheter och tillfällen att mötas i olika grupper för att lära känna varandra och utveckla en vi-känsla och ett positivt klimat på skolan. Vi återinför gemensamma månadsfester, där de olika klasserna turas om att stå för underhållningen och där födelsedagar uppmärksammas.

Motivera åtgärd: Alla elever har rätt att vara sig själv. I förra årets trivselenkät framkom att retningar på grund av olikheter hade ökat. Därför anser vi att det är viktigt att öka förståelse för varandras olikheter och få till positiva möten.

Ansvarig: Arbetslaget

Datum när det ska vara klart: 2017-05-30

Rutiner för akuta situationer

Policy: På vår skola råder nolltolerans mot kränkningar och trakasserier.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling: Rutiner vid uppkomst av diskriminering/kränkning OBS! Vid trakasserier/kränkande behandling mellan vuxen och elev ansvarar rektor för utredning samt åtgärder.

1. Skolpersonal/mentor Då skolpersonal ser eller hör kränkning ska en direkt tillsägelse ske. Kontakt med mentor till den drabbade ska tas.

Mentor för den drabbade ansvarar för att utreda vad som skett.

1. Rektor informeras om det inträffade
2. Mentor/mentorer för samtal med berörda elever
3. Information till hemmen
4. Åtgärder sätts in
5. Uppföljning

Detta skall göras skyndsamt. Båda parter kan erbjudas kuratorskontakt. Dokumentation: Mentor gör utredning på blanketten "Mentors utredning". Vid avslut lämnas det till rektor för arkivering. Fortsätter beteendet går ärendet vidare till nästa nivå.

2. Mentor/annan vuxen Mentor för den drabbade ansvarar för utredningen.

Mentor för den drabbade ansvarar för att utreda vad som skett.

1. Rektor informeras om det inträffade
2. Mentor/mentorer för samtal med berörda elever
3. Information till hemmen
4. Åtgärder sätts in
5. Uppföljning

Detta skall göras skyndsamt. Båda parter erbjuds kuratorskontakt. Dokumentation: Mentor dokumenterar på mallen "Utredning i ärende gällande kränkande behandling och/eller diskriminering". Vid avslut lämnas det till rektor för arkivering. Har beteendet ej förändrats går ärendet vidare till nästa nivå.

3. Vuxenteamare/ mentor Vuxenteamet tillsammans med den drabbades mentor gör utredningen.

1. Rektor informeras om det inträffade
2. Information samlas in från den utsatta, den/de som har utsatt samt personal och andra elever
3. Information till hemmen
4. Åtgärder sätts in
5. Uppföljning sker inom senast två veckor

Båda parter erbjuds kurators-kontakt. Dokumentation: Dokumentation sker på mallen "Utredning i ärende gällande kränkande behandling och/eller diskriminering". Vid avslut lämnas det till rektor för arkivering. Fortsätter beteendet går ärendet vidare till nästa nivå.

4. Rektor Rektor ansvarar för utredningen.

1. Rektor kallar till möte med föräldrar
2. Vid mötet ska insatser diskuteras tillsammans med vårdnadshavare
3. Tid för återkoppling ska bokas in vid mötet Fortsätter beteendet kan ärendet gå vidare till nästa nivå eller/och anmälas till socialtjänst eller polis.

Dokumentation: Dokumentation överlämnas från mentor samt Akutteamet till rektor. Rektor dokumenterar. Då ärendet avslutas arkiveras all dokumentation.

5. Barn- och utbildningsnämnden

1. Lämplig åtgärd tillämpas
2. Återkoppling till rektor Dokumentation: Dokumentation överlämnas från skolan. Då ärendet avslutas arkiveras all dokumentation.

OBS! Utifrån händelsens karaktär kan situationen kräva en omedelbar insats! Skadeanmälan skall alltid skrivas i samband med att någon får en fysisk skada. Original lämnas till exp. Vid händelse som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa underrättas arbetsmiljöverket. Om handlingen är av brottslig karaktär kan polisanmälan göras av rektor. Arbetet sker i samverkan med vårdnadshavare och andra myndigheter såsom socialtjänst.

Bilagor

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”utländska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier.

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

- Carl blir ofta kontaktad via sociala medier av elever på skolan. De skriver kränkande saker om honom. De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren fäller en kränkande kommentar till Lisa.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria högsta betyg, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i en kyrka, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam. James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]

- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier

Implementeringsplan läsåret 2017/2018

Augusti/januari	Information till all personal om likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling vid varje terminsstart. Genomgång av dokumentationsrutiner samt organisationsförändringar. Ansvar: Rektorer och kurator/Vuxenteamare
Augusti/september	Information till föräldrar på föräldramöten. Likabehandlingsplanen mailas till vårdnadshavare. Information till elever under klassrådstitid. Utarbetande av ordningsregler i resp. klass. Sammanställning sker och ordningsregler utarbetas. Dessa utgår från värdegrundsorden. Ansvar: Mentor/Arbetslag
Oktober	Utbildning och uppstart för Vuxenteamare. Ansvar: Rektorer och kuratorer
November	Trygga-platser-undersökning genomförs Ansvar: Vuxenteamare förbereder undersökningen, mentorerna genomför den.
Januari/Februari	Träff med övrig personal för information och diskussion. Ansvar: Kuratorer
Februari	Planerna lyfts vid föräldraråd och diskussion sker utifrån diskussionsfrågor. Synpunkter hämtas in. Ansvar: Rektorer/pedagoger
Mars	Kartläggning för att kunna utvärdera Likabehandlingsarbetet genomförs i alla årskurser på samtliga enheter. Sammanställning görs och framkommer det att behov finns av akuta insatser så sätts dessa in omgående. Ansvar: Vuxenteamare förbereder enkäten och undersökningen, mentorerna genomför enkäten och undersökningen. Vuxenteamare analyserar undersökningarna när de är genomförda och sammaställer, samt för en dialog med arbetslagen och ansvarig rektor om vad som framkommit och vilka åtgärder som behöver vidtas. Samtal i klasserna om planerna och ordningsregler, hur ser det ut idag, vilka åtgärder upplevs fungera samt är viktiga att bibehålla? Ansvar: Mentor
April	Utvärderingsdag för Likabehandlingsgruppen, arbete påbörjas med nästkommande läsårs planer. Ansvar: Rektor och kuratorer
Maj/Juni	Sammanställning av kommande läsårs planer. Synpunkter inhämtas från arbetslag, rektorer samt övrig personal.